

[Hanne Severinsen]

Det er i vores sikkerhedspolitiske interesse at gøre, hvad vi kan for at hjælpe med at løse dem, som f.eks. den dansk-tyske konflikt blev løst med mindretalsgarantier, og også fordi grænser betyder mindre i EF.

Sult, overbefolkning og forurening er også en trussel mod vores sikkerhed. Riokonferencen om Miljø og Udvikling viste, at verden har bevæget sig i positiv retning. De meget omfattende vedtagelser i Rio viser også, at diagnosen er stillet; problemet er den politiske vilje.

Det må være Danmarks opgave som storbidragsyder til fredsbevarende aktioner og til FN's hjælpeorganisationer at føre en aktiv politik og også sætte fingeren på de ømme punkter.

FN har umådelig mange muligheder i disse år. Men for det første er det svært at få sat handling bag ord, for det andet kniber det med betalingerne, især fra USA, og for det tredje er bureaukratiet med til at gøre hjælpen ineffektiv. Onde tunger siger, at alt i øjeblikket kan vedtages i Sikkerhedsrådet trods kinesisk skepsis, fordi kineserne synes, at hvis vi ikke kan blive klogere på anden måde, kan vi blive klogere ved, at de ambitiøse projekter lider nederlag. Det er måske derfor, at Boutros-Ghali i dag desværre udtaler, at FN kun skal opretholde, ikke skabe fred.

Det er skadeligt for FN, at man i Bosnien bittert må sige, at først fik man at vide, at det var for tidligt, hvorefter der gik 4 måneder, og så var det for sent. Det er nemt at se i bakspejlet. Men hvad kommer det til at betyde for fremtiden, at etniske udrensninger tilsyneladende kan betale sig? Det er på høje tid, at der nedsættes en krigsforbryderdomstol, der forhåbentlig kommer til at virke præventivt.

Det er uacceptabelt, at bosniere bevidst skyder en dansk chauffør i Bosnien for at dræbe ham. Det er uacceptabelt at se FN-tropper i Somalia blive skydeskive, som var de en fremmed invasionshær, og det er frygteligt at se, at et udmærket demokratiprogram i Angola ender med, at tingene får lov til at gå sin skæve gang. Nu har verdensoffentligheden endnu ikke bragt UNITA's kyniske brug af sult som våben ind i vores stuer, men der dør sandsynligvis i disse dage flere i Angola end i Bosnien.

Men der er heldigvis også lyspunkter, som vi kan lære af. Aktionen i Makedonien ser ud til at have skabt både stabilitet og mere effektive

sanktioner over for Serbien og Montenegro. Aktionen i Nordirak har foreløbig skabt nogle sikre områder for kurderne, og den storstilede og også meget dyre aktion i Cambodja ser heldigvis ud til at føre til demokratiske tilstande. Aktionen i Cambodja viser i øvrigt, at det både er vigtigt med FN-samarbejde om fordeling af verdens flygtninge og heldigvis også, at FN kan gøre en indsats for den efterfølgende reparation.

Med de mange fejltagelser og de mange aktioner, der er kommet på et for sent tidspunkt, viser FN en anden svaghed, nemlig den bureaukratiske opbygning. Da de første danske vagter som pionerer kom til Nordirak for at beskytte kurderne, var de nødt til at bruge helt utraditionelle midler uden om FN-systemet for overhovedet at komme frem; ellers havde det måske taget flere måneder. FN har altid været bureaukratisk, det er sådan set ikke noget nyt, og en organisation, som tjener alt det gode, er jo også svær at kritisere, men på bistandssiden ser det nordiske initiativ ud til at have fået en vis gennemslagskraft, og jeg vil gerne takke udviklingsministeren for hendes redegørelse om, at vi også nu sætter handling bag ordene og siger til organisationerne i FN, at hvis de skal have penge, må de også hjælpe til med at blive reformeret. Jeg kan dog ikke lade være med at tænke lidt på, om den forrige udenrigsminister var sluppet igennem det alternative flertal med at gøre det, men jeg synes, det er glimrende, at den nuværende bistandsminister nu kan få handlekraft.

FN reformeres ikke indefra; praktiske folk udefra bør sætte sig ned og gennemtænke både organisationsstruktur og virkemidler: Hvad vil man opnå? Med hvilke virkemidler? Hvordan, og hvordan så tidligt som muligt? Formålet må være at få hele FN's bistandssystem til at fungere som en enhed og ikke som rivaliserende enheder, som i Somalias tilfælde ender med, at FN-koordinatoren smides ud, fordi han blander sig.

Det er også en svaghed, at Sikkerhedsrådet afspejler verden, som den så ud i 1945 og ikke i dag. Derfor er det også vigtigt, at vi går ind i debatten om Sikkerhedsrådets sammensætning. Det vil være upraktisk, hvis flere permanente medlemmer fører til, at flere får vetoret. Om det er realistisk at forestille sig, at Frankrig og England frivilligt afgiver deres veto til EF,